

Elementi i kriteriji ocjenjivanja te načini i postupci vrednovanja

Elementi vrednovanja u nastavnom predmetu Geografija u svim su ciklusima:

- geografska znanja,
- geografsko istraživanje i vještine i
- kartografska pismenost.

Element **geografska znanja** obuhvaća činjenično, konceptualno i proceduralno znanje. Činjenično znanje je temelj za razumijevanje geografskih sadržaja, no težište treba staviti na konceptualno i proceduralno znanje koje će omogućiti primjenu znanja u novim situacijama i kreativno rješavanje prostornih problema. Usvojenost odgojno-obrazovnih ishoda u ovom elementu provjerava se usmenim ispitivanjem i pisanim provjerama. Usmeno ispitivanje provodi se kontinuirano tijekom nastavne godine. Pisane provjere kreira učitelj i uključuje zadatke otvorenoga i zatvorenog tipa. Pisane provjere provode se periodično, nakon učenja i poučavanja određene skupine ishoda.

Element **geografsko istraživanje i vještine** obuhvaća:

- grafičke, statističke, matematičke i orijentacijske vještine (orijentiranje s pomoću orijentira, uređaja - kompas, GPS i planova/geografskih karata)
- ako je za taj razred planiran istraživački rad tada treba vrednovati i sve vještine koje su u funkciji njegova ostvarivanja: opažanje, postavljanje pitanja, planiranje istraživanja; prikupljanje podataka; bilježenje, vrednovanje i predstavljanje podataka; interpretiranje i analiziranje podataka te zaključivanja; komuniciranje rezultata i postupaka istraživanja te vještine reflektiranja o provedenom istraživanju.

Kartografska pismenost je jedna od geografskih vještina, ali pošto je specifičnost predmeta potrebno ju je kontinuirano razvijati i vrednovati. Zbog navedenoga izdvojena je kao zaseban element u kojem se vrednuje:

- poznavanje elemenata i sadržaja svih vrsta geografskih karata
- interpretacija prostorne organizacije i procesa čitanjem sadržaja geografskih karata
- pravilno pisanje geografskih imena

Razvijenost kartografske pismenosti provjerava se usmenim ispitivanjem te pisanim provjerama koje uključuju i slijepe karte.

Element	Nedovoljan	Dovoljan	Dobar	Vrlo dobar	Odličan
<u>Geografsko znanje</u>	<ul style="list-style-type: none"> - učenik ne odgovara na postavljena pitanja i nije usvojio ključne pojmove - učenik pokazuje nerazumijevanje geografskih nastavnih sadržaja - učenik ne primjenjuje i ne poznaje primjere korištenja geografskih znanja u svakodnevnom životu 	<ul style="list-style-type: none"> - reakcija učenika na postavljeno pitanje je djelomična, kvaliteta znanja je nepotpuna i površna sa greškama, a način iznošenja znanja tek zadovoljavajući uz sposobnost razgovora sa nastavnikom - na jednostavan način nabraja i opisuje činjenice - otežano povezuje stečena geografska znanja s konkretnim primjerima 	<ul style="list-style-type: none"> - reakcija učenika na postavljeno pitanje je spora i uz pomoć nastavnika (brojna potpitanja i navođenje na dogovor), no činjenice izlaže jasno i nedvosmisleno - kvaliteta znanja je prosječna, a način iznošenja gradiva je logičan tek u pojedinim dijelovima 	<ul style="list-style-type: none"> - reakcija učenika na postavljeno pitanje je sporija, no i dalje bez pomoći nastavnika - kvaliteta znanja je točna i opširna, a način iznošenja gradiva je uglavnom logičan te sa razumijevanjem - uspješno primjenjuje stečena znanja 	<ul style="list-style-type: none"> - reakcija učenika na postavljeno pitanje je brza i točna - izrazito temeljito i opširno obrazlaže naučeno - gradivo je usvojeno sa potpunim razumijevanjem, proširuje ga vlastitim iskustvom - originalan i samostalan u rješavanju zadataka - sve navedeno učenik vrši bez pomoći nastavnika
<u>Geografsko istraživanje i vještine</u>	<ul style="list-style-type: none"> - nesuvislo uočava geografske pojave i procese - ne povezuje nastavno gradivo s ostalim temama i predmetima 	<ul style="list-style-type: none"> - površno i djelomično i uz učiteljevu pomoć uočava geografske pojave i procese - nepotpuno i površno s pogreškama povezuje nastavno gradivo s ostalim temama i predmetima - površno i djelomično i uz učiteljevu pomoć izvodi zaključke pri analizi geografskih problema - djelomično i uz učiteljevu pomoć obrazlaže i dokazuje osnovne geografske pojave i procese - površno logički zaključuje i povezuje sa životnom praksom 	<ul style="list-style-type: none"> - polagano i uz učiteljevu pomoć uočava geografske pojave i procese - prosječno povezuje nastavno gradivo s ostalim temama i predmetima - djelomično i nepotpuno izvodi zaključke pri analizi geografskih problema - uz učiteljevu pomoć obrazlaže i dokazuje osnovne geografske pojave i procese - prosječno i djelomično logički zaključuje i povezuje s životnom praksom 	<ul style="list-style-type: none"> - polagano i sporije, ali točno, uočava osnovne geografske pojave i procese - opširno povezuje nastavno gradivo s ostalim temama i predmetima - samostalno izvodi zaključke pri analizi geografskih problema - logično obrazlaže i dokazuje osnovne geografske pojave i procese - pokazuje logičko zaključivanje i povezivanje s životnom praksom 	<ul style="list-style-type: none"> - izrazito kvalitetno, brzo i točno uočava geografske pojave i procese - izrazito temeljito i opširno povezuje nastavno gradivo s ostalim temama i predmetima - izuzetno samostalno izvodi zaključke pri analizi geografskih problema - s lakoćom obrazlaže i dokazuje geografske procese i pojave - pokazuje razvijeno i prošireno logičko zaključivanje i povezivanje s životnom praksom

<p><u>Kartografska pismenost</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> - nesuvislo pokazuje na geografskoj karti najosnovnije zadane pojmove - nema razvijenu kartografsku pismenost - gotovo ne uočava i ne prepoznaje pojedine geografske sadržaje na geografskoj karti i ne koristi se njima - nelogično i bez razumijevanja analizira kartografske, grafičke i slikovne priloge te i uz veliku pomoć učitelja ne razumije - nesuvislo koristi i ne „čita“ geografsku kartu pri orijentaciji u prostoru 	<ul style="list-style-type: none"> - pokazuje na geografskoj samo pojedine osnovne zadane pojmove - teško uočava i prepoznaje pojedine geografske sadržaje na geografskoj karti i slabo se koristi njima - nepotpuno i s pogreškama analizira kartografske, grafičke i slikovne priloge te zahtjeva veliku pomoć učitelja - vrlo površno i djelomično „čita“ i koristi geografsku kartu pri orijentaciji u prostoru i snalazi se isključivo uz pomoć učitelja 	<ul style="list-style-type: none"> - većinu zadanih pojmova pokazuje točno - djelomično razvijena kartografska pismenost - uočava i prepoznaje pojedine geografske sadržaje na geografskoj karti i koristi se njima uz učiteljevu pomoć - prosječno analizira kartografske, grafičke i slikovne priloge - geografsku kartu koristi i „čita“ uz pomoć učitelja pri orijentaciji u prostoru 	<ul style="list-style-type: none"> - točno i samostalno, no sporije, pokazuje i „čita“ geografske pojmove - povezuje i „čita“ naučeno gradiva sa geografske karte - točno analizira kartografske, grafičke i slikovne priloge te samostalno donosi zaključke - uspješno koristi geografsku kartu pri orijentaciji u prostoru 	<ul style="list-style-type: none"> - izrazito brzo, točno i samostalno pokazuje i „čita“ geografske pojmove - izrazita sposobnost povezivanja i „čitanja“ naučenog gradiva sa karte (paralelno pokazivanje na karti sa iznošenjem teorije) - izrazito točno i brzo analizira kartografske, grafičke i slikovne priloge te samostalno donosi zaključke - izrazito uspješno koristi zemljovid pri orijentaciji u prostoru
---	---	---	--	--	---

Načini vrednovanja, provjeravanja, ocjenjivanja i evaluacije

<p>Usmeno provjeravanje znanja i kartografske pismenosti</p>	<p>Učenička znanja se provjeravaju usmenim putem najčešće na početku sata. Usmeno ispitivanje se <u>ne najavljuje</u> i može biti svaki sat. Učenik se na svakom satu može javiti za usmenu provjeru znanja. Iz usmenog provjeravanja znanja učenik će biti evaluiran kroz jednu ocjenu koja će se upisivati pod element geografsko znanje.</p> <p>Usmenu provjeru znanja obuhvaća i odgovaranje pred zidnom kartom na kojoj će učenici pokazati poznavanje toponima te prostornih odnosa. Provjerava se kontinuirano i na svakom nastavnom satu.</p>
<p>Pisana provjera znanja i kartografske pismenosti</p>	<p>Pisani ispit piše se 2-4 puta tijekom školske godine, najčešće nakon velikih obrađenih cjelina. Termini pismenih ispita stoje u vremeniku. Ako se zbog nepredviđenih i neodgodivih okolnosti neće moći održati najavljena pisana provjera znanja prema vremeniku, učenici će prethodno biti obaviješteni. Neposredno uoči pismene provjere znanja obrađeni sadržaji će se vježbati i ponoviti na satu. Pisani ispit sastoji se od dva dijela i ostvaruju se dvije ocjene koje se upisuju pod elemente geografsko znanje i kartografska pismenost ili geografske vještine (točni elementi vrednovanja bit će definirani prije pisane provjere znanja, a učenici pravovremeno obaviješteni te će svi sadržaji biti uvježbani). Nakon pisane provjere znanja na sljedećem satu napraviti će se analiza pismene provjere znanja.</p> <p>Ako učenik iz pisane provjere znanja ostvari negativnu ocjenu istu može ispraviti samo pisanim putem i to na prvom satu nakon analize pisane provjere znanja. U slučaju ponovljenog negativnog ishoda, učenik će ocjenu moći ispraviti na kraju polugodišta.</p>

	Postotak (%) bodova	Ocjena
	90 – 100	Odličan (5)
	80 – 89,99	Vrlo dobar (4)
	60 – 79,99	Dobar (3)
	50 – 59,99	Dovoljan (2)
	0 – 49,99	Nedovoljan (1)

Geografski rad	<p>U geografski rad učenika ulazi izrada plakata, referata, prezentacija, terenskog rada i sl. Iz geografskog rada učenik ostvaruje jednu ocjenu koja se upisuje pod element geografsko istraživanje i vještine). Učenici unaprijed dobivaju geografske teme, smjernice i literaturu za obradu nekog geografskog fenomena, pojave ili procesa, ili mogu samostalno izabrati temu, smjernice za izradu i literaturu. Geografski radovi izrađuju se samostalno, u paru ili u skupini od troje učenika.</p> <p>▶ Boduje se:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Obradenost i točnost zadanih smjernica ▶ Razumijevanje sadržaja ▶ Samostalno i tečno izlaganje ▶ Grafički izgled i preglednost prezentacije ▶ Pravopis i gramatika ▶ Korištenje audio/video materijala ▶ Korištenje i snalaženje na geografskim kartama ▶ Pitanja za ponavljanje ▶ Popis korištenih izvora i literature <p style="text-align: right;">▶ Kriteriji ocjenjivanja geografskog rada</p> <p style="text-align: right;">25-27 – odličan (5)</p> <p style="text-align: right;">22-24 – vrlo dobar (4)</p> <p style="text-align: right;">17-21 – dobar (3)</p> <p style="text-align: right;">14-16 – dovoljan (2)</p> <p style="text-align: right;">0-13 – nedovoljan (1)</p> <p><u>Ako učenik ne izradi geografski rad, krivotvori/plagira rad, preuzme već postojeći rad s interneta bit će ocjenjen negativnom ocjenom</u></p>
-----------------------	--

Pribor za nastavu

Učeničeva obveza je na svakom satu imati: bilježnicu (proizvoljnih oblika i dimenzija, ali preporuka je većeg formata), udžbenik, radnu bilježnicu i geografski atlas. Kalkulator, ravnalo, šestar, mobitel i tablet dio je pribora koji učenici ne moraju imati svaki sat na nastavi geografije, već samo kad nastavnik unaprijed najavi zbog potrebe nastavnog sata.

Zaključna ocjena

Zaključna ocjena temelji se na cjelokupnom radu učenika tijekom školske godine (od rujna do lipnja), uzimajući u obzir njegov odnos prema obavezama i zalaganje. Zaključna ocjena ne mora biti aritmetička sredina svih ocjena, već se određuje na temelju uspjeha u tri ključna elementa vrednovanja: **geografska znanja, geografsko istraživanje i vještine te kartografska pismenost**. Ako je uspjeh učenika iz dva od ta tri elementa vrednovanja nedovoljan, zaključna ocjena će biti nedovoljan, neovisno o uspjehu u trećem elementu.